

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti razširjeni senat)

z dne 16. junija 2011*

V zadevi T-196/06,

Edison SpA s sedežem v Milanu (Italija), ki jo zastopajo M. Siragusa, R. Casati, M. Beretta, P. Merlino in E. Bruti Liberati, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki sta jo sprva zastopala V. Di Bucci in F. Amato, nato V. Di Bucci in V. Bottka, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2006) 1766 konč. z dne 3. maja 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/F/38.620 – Vodikov peroksid in perborat) v delu, ki se nanaša na tožečo stranko, in, podredno, predloga za zmanjšanje zneska globe,

* Jezik postopka: italijanščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti razširjeni senat),

v sestavi V. Vadapalas (poročevalec), v funkciji predsednika, M. Prek, A. Dittrich, L. Truchot in K. O'Higgins, sodniki,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. septembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

- ¹ Tožeča stranka, Edison SpA (prej Montedison SpA), je družba italijanskega prava, ki je prek družbe Montecatini SpA do 20. decembra 2000 nadzorovala 100 % kapitala družbe Ausimont SpA, proizvajalke vodikovega peroksida (v nadaljevanju: VP) in natrijevega perborata (v nadaljevanju: NPB).
- ² Družba Ausimont je bila od decembra 2000 do maja 2002 pod večinskim nadzorom tožeče stranke. Maja 2002 je bila družba Ausimont prodana skupini družbe Solvay SA in je 1. januarja 2003 postala družba Solvay Solexis SpA.

- 3 Družba Degussa AG je novembra 2002 obvestila Komisijo Evropskih skupnosti o obstoju kartela na trgih VP in NPB in zaprosila za uporabo Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL 2002, C 45, str. 3).
- 4 Družba Degussa je Komisiji predložila materialne dokaze, ki so tej omogočili, da je 25. in 26. marca 2003 opravila preiskave v prostorih nekaterih podjetij.
- 5 Komisija je 26. januarja 2005 tožeči stranki in drugim zadevnim podjetjem poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 6 Komisija je po zaslišanjih zadevnih podjetij sprejela Odločbo C(2006) 1766 konč. z dne 3. maja 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP proti podjetjem Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals Holding AB, EKA Chemicals AB, Degussa, tožeči stranki, FMC Corp., FMC Foret SA, Kemira Oyj, L'Air liquide SA, Chemoxal SA, SNIA SpA, Caffaro Srl, Solvay, Solvay Solexis, Total SA, Elf Aquitaine SA in Arkema SA (Zadeva št. COMP/F/38.620 – Vodikov peroksid in perborat, v nadaljevanju: izpodbijana odločba), katere povzetek je objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 13. decembra 2006 (UL L 353, str. 54). Tožeči stranki je bila vročena z dopisom z dne 8. maja 2006.

Izpodbijana odločba

- 7 Komisija je v izpodbijani odločbi navedla, da so naslovniki te odločbe sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi člena 81 ES in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) v zvezi z VP in njegovim nadaljnjim proizvodom, NPB (točka 2 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 8 Ugotovljeno kršitev so v glavnem sestavljala izmenjava tržno pomembnih ter zaupnih informacij o trgu in podjetjih med konkurenti, omejevanje in nadzor proizvodnje ter potencialnih in dejanskih zmogljivosti te proizvodnje, razdelitev tržnih deležev in strank ter določanje in nadzor spoštovanja ciljnih cen.
- 9 Ugotovljeno je bilo, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev „skupaj in solidarno“ z družbo Solvay Solexis (točka 423 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 10 Pri določanju zneskov glob je Komisija uporabila metodologijo iz Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) [ESPJ] (UL 1998, C 9, str. 3).
- 11 Komisija je določila osnovne zneske glob na podlagi teže in trajanja kršitve (točka 452 obrazložitve izpodbijane odločbe), ki jo je opredelila za zelo resno (točka 457 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 12 Tožeča stranka in družba Solvay Solexis sta bili na podlagi različnega obravnavanja uvrščeni v tretjo, predzadnjo kategorijo, ki ustreza izhodiščnemu znesku 20 milijonov EUR (točke od 460 do 462 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 13 Za zagotovitev zadostnega odvrčalnega učinka je bil ta izhodiščni znesek pomnožen z množiteljem 1,5 zaradi visokega prometa tožeče stranke. Ker je bila družba Solvay Solexis prodana drugemu podjetju, se ta množitelj za njeno globo ni uporabil (točka 463 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 14 Ker je po navedbah Komisije tožeča stranka sodelovala pri kršitvi od 12. maja 1995 do 31. decembra 2000, to je pet let in sedem mesecev, je bil znesek njene globe povečan za 55 % zaradi trajanja kršitve (točka 467 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 15 Komisija je na podlagi obteževalnih okoliščin povečala znesek globe tožeče stranke za 50 % ob upoštevanju ponovne kršitve glede na kršitev, ki je bila ugotovljena z Odločbo Komisije 94/599/ES z dne 27. julija 1994 v zvezi s postopkom na podlagi člena [81 ES] (Zadeva 31.865 – PVC) (UL L 239, str. 14) (točki 469 in 496 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 16 Komisija je na podlagi člena 23(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1) zmanjšala znesek globe, ki je bila solidarno naložena družbi Solvay Solexis, na 10 % njenega celotnega prometa v letu 2005 (točka 498 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 17 Člen 1(e) in (n) izpodbijane odločbe določa, da sta tožeča stranka in družba Solvay Solexis kršili člen 81(1) ES in člen 53 Sporazuma EGP s tem, da sta od 12. maja 1995 do 31. decembra 2000 sodelovali pri zadevni kršitvi.
- 18 Komisija je v členu 2(c) izpodbijane odločbe tožeči stranki naložila globo 58,125 milijona EUR, za plačilo katere je družba Solvay Solexis „skupaj in solidarno“ odgovorna do zneska 25,619 milijona EUR.

Postopek in predlogi strank

- 19 Tožeča stranka je 19. julija 2006 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 20 Po spremembi sestave senatov Splošnega sodišča je bil sodnik poročevalec razporejen v šesti senat, zato je bila obravnavana zadeva po opredelitvi strank dodeljena šestemu razširjenemu senatu.
- 21 Ker se dva člana senata nista mogla udeležiti posvetovanja, je predsednik Splošnega sodišča na podlagi člena 32(3) Poslovnika Splošnega sodišča za dopolnitev senata določil dva druga sodnika.
- 22 Splošno sodišče je na podlagi poročila sodnika poročevalca sklenilo, da začne ustni postopek. Stranke so na obravnavi 2. septembra 2010 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.
- 23 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- razglasi ničnost izpodbijane odločbe v delu, ki se nanaša nanjo;
 - podredno, odpravi ali zmanjša globo, ki ji je bila naložena;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.

24 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrne;

- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Uvodne ugotovitve

- 25 Ker je argumentacija, ki jo tožeča stranka navaja v utemeljitev predloga za razglasitev ničnosti, v bistvu usmerjena zoper ugotovitev njene odgovornosti za kršitev njene hčerinske družbe, je treba najprej spomniti na upošteveno sodno prakso.
- 26 V skladu z ustaljeno sodno prakso se ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, zlasti če ta hčerinska družba – čeprav je ločena pravna oseba – o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak večinoma ravna v skladu z navodili matične družbe, zlasti glede gospodarskih, organizacijskih in pravnih povezav med tema pravnima osebama (glej sodbo Sodišča z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točka 58 in navedena sodna praksa).

- 27 V takem položaju sta namreč matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in zato tvorita eno samo podjetje v smislu člena 81 ES (zgoraj v točki 26 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 59).
- 28 V posebnem primeru, ko je matična družba stoddotna lastnica kapitala hčerinske družbe, ki je kršila pravila Unije o konkurenci, lahko na eni strani ta matična družba odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe, na drugi strani pa obstaja izpodbojna domneva, da navedena matična družba dejansko odločilno vpliva na njeno ravnanje (glej zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 60 in navedena sodna praksa).
- 29 V teh okoliščinah za domnevanje, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Komisija bo lahko tako matično družbo štela za solidarno odgovorno za zadevno kršitev, razen če matična družba, ki mora to domnevo ovreči, ne predloži zadostnih dokazov o tem, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej v tem smislu zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 61 in navedena sodna praksa).
- 30 Pri presoji, ali hčerinska družba na trgu ravna samostojno, je treba upoštevati vse elemente v zvezi s poslovnimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami, ki to hčerinsko družbo povezujejo z matično družbo, ti pa so lahko različni od primera do primera in jih torej ni mogoče taksativno naštetih (zgoraj v točki 26 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 74; glej v tem smislu tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2007 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, T-112/05, ZOdl., str. II-5049, točka 65).
- 31 Komisija je v obravnavani zadevi v točkah od 370 do 379 obrazložitve izpodbijane odločbe spomnila, da je mogoče šteti, da je matična družba odgovorna za nezakonito

ravnanje hčerinske družbe, če ta ne določa samostojno svojega ravnanja na trgu. Pojasnila je, da lahko upravičeno domneva, da hčerinska družba, ki je pod stoddstotnim nadzorom, večinoma sledi navodilom matične družbe, pri čemer lahko ta domnevo ovrže s predložitvijo nasprotnih dokazov.

- 32 Komisija je glede pripisovanja odgovornosti za kršitev družbe Ausimont tožeči stranki v točki 416 obrazložitve izpodbijane odločbe najprej navedla, da gre za hčerinsko družbo, ki je bila v času kršitve „pod neposrednim nadzorom“ tožeče stranke.
- 33 V točki 417 obrazložitve izpodbijane odločbe se je sklicevala na trditve, s katerimi je tožeča stranka izpodbijala to pripisovanje.
- 34 Komisija je v točki 418 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da v nasprotju s tezo tožeče stranke popoln nadzor nad hčerinsko družbo zadostuje za ugotovitev odgovornosti matične družbe, razen če obstaja trditev, s katero bi se ovrгла domneva, ki iz tega izhaja.
- 35 Dalje, Komisija je glede trditev, ki jih je tožeča stranka navedla v utemeljitev samostojnosti družbe Ausimont, v točkah od 419 do 421 obrazložitve izpodbijane odločbe poudarila, da „drugi elementi kažejo nasprotno“, pri čemer se je sklicevala, prvič, na pogoje sodelovanja vodstva tožeče stranke na sestanku s predstavniki družbe Degussa marca 1994 in, drugič, na identičnost člana upravnih odborov družb Ausimont in Montecatini ter na okoliščine restrukturiranja skupine decembra 2000. Komisija je v točki 422 obrazložitve izpodbijane odločbe menila, da „drugi elementi“, ki jih je navedla tožeča stranka, zlasti njena neseznanjenost s kartelom, niso zadostovali za ovrženje domneve.

- 36 Nazadnje, Komisija je štela, da je tožeča stranka odgovorna ob upoštevanju njene „vpletenosti [...] v poslovne transakcije družbe Ausimont“ in njene stoddotne udeležbe v kapitalu navedene družbe (točka 423 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 37 Tožeča stranka se pri izpodbijanju te presoje v bistvu opira na tri tožbene razloge, ki se nanašajo, prvič, na kršitev njene pravice do obrambe, drugič, na kršitev obveznosti obrazložitve in, tretjič, na kršitev člena 81 ES.
- 38 Splošno sodišče meni, da je treba najprej proučiti drugi tožbeni razlog.

Zatrjevana kršitev obveznosti obrazložitve

Trditve strank

- 39 Tožeča stranka v okviru drugega tožbenega razloga zatrjuje, na eni strani, da ugotovitev o stoddotni udeležbi v kapitalu družbe Ausimont ni zadosten razlog, ki bi pojasnjeval pripisovanje odgovornosti za zadevno kršitev tožeči stranki, in da je obrazložitev izpodbijane odločbe protislovna in nezadostna glede dveh drugih elementov, navedenih v točkah od 419 do 421 obrazložitve te odločbe.
- 40 Tožeča stranka naj bi posebej glede sestanka, ki je bil 16. marca 1994 in je naveden v točki 420 obrazložitve izpodbijane odločbe, v odgovoru z dne 13. aprila 2006 predložila več elementov, ki dokazujejo, da pogoji zadevnega sestanka ne morejo utemeljevati njene odgovornosti za zadevno kršitev, temveč da, nasprotno, potrjujejo samostojnost njene hčerinske družbe.

- 41 Na drugi strani tožeča stranka zatrjuje, da je v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah predložila dokaze o samostojnosti družbe Ausimont. Komisija naj bi te dokaze zavrnila kot nezadostne, ne da bi to zavrnitev obrazložila. Izpodbijana odločba naj bi bila v zvezi s tem popolnoma neobrazložena. Komisija naj namreč ne bi proučila nobenega od pravnih in dejanskih vidikov, na katere se je tožeča stranka sklicevala pri dokazovanju samostojnosti družbe Ausimont.
- 42 Komisija naj ob upoštevanju teh dokazov svojih ugotovitev ne bi mogla opreti na „povsem formalen dokaz“, in sicer posredno lastništvo celotnega kapitala družbe Ausimont, in na samo dve dejanski okoliščini, to sta sestanek 16. marca 1994 in identičnost enega od članov upravnih odborov družb Ausimont in Montecatini. Trditev, ki jih je Komisija prvič navedla v postopku pred tem sodiščem, naj v zvezi s tem ne bi bilo mogoče upoštevati.
- 43 Glede na to, da je Komisija tožeči stranki pripisala odgovornost na podlagi domneve, bi morala posebno skrbno proučiti dokaze, ki jih je ta predložila. Njihova neobrazložena zavrnitev naj bi povzročila preoblikovanje izpodbojne domneve v neizpodbojno, kar bi povzročilo objektivno odgovornost tožeče stranke.
- 44 Komisija odgovarja, da popoln nadzor tožeče stranke nad družbo Ausimont povzroča domnevo o izvajanju odločilnega vpliva na ravnanje te hčerinske družbe. Elementa, navedena v točkah 420 in 421 obrazložitve izpodbijane odločbe, naj bi bila dodaten indic o tem vplivu, ki pa izhaja že iz zadevne domneve.

- 45 Glede prvega elementa naj bi bilo iz informacij družbe Degussa in tožeče stranke razvidno, da sta 16. marca 1994 skupaj organizirali sestanek, pri čemer je bil predsednik upravnega odbora družbe Ausimont povabljen „iznenada“. Glavni cilj tega sestanka naj bi bila razprava o možnosti, da družba Degussa prevzame dejavnosti družbe Ausimont v zadevnem sektorju, in o projektu družbe Ausimont za izgradnjo nove tovarne v Bitterfeldu (Nemčija). Okoliščina, da je ta sestanek organizirala tožeča stranka, naj bi bila indic o njenem vplivu na dejavnosti družbe Ausimont.
- 46 V nasprotju s trditvijo tožeče stranke naj bi bilo iz zaznamka družbe Degussa razvidno, da se je razpravljalo tudi o sektorju VP in NPB na splošno. To naj bi potrdil predsednik upravnega odbora družbe Ausimont. Čeprav je sestanek potekal eno leto pred začetkom kršitve naj bi bilo vsekakor mogoče šteti, da razkriva razmerja med tožečo stranko in družbo Ausimont med kršitvijo, saj se sestava skupine medtem ni spremenila.
- 47 Glede drugega elementa naj bi bilo to, da je bil predsednik upravnega odbora družbe Ausimont član upravnega odbora družbe Montecatini, indic o volji tožeče stranke za zagotavljanje stabilnosti nadzorne verige med njo in družbo Ausimont.
- 48 Trditvi tožeče stranke o neobstoju osebne povezave med njo in družbo Ausimont naj bi poleg tega nasprotovalo dejstvo – ki izhaja iz odgovora družbe Solvay Solexis na zahtevo za posredovanje podatkov – da sta bila predsednik in eden od članov upravnega odbora tožeče stranke del obdobja kršitve hkrati člana upravnega odbora družbe Ausimont. Čeprav gre za element, ki ni vključen v izpodbijano odločbo, Komisija trdi, da se nanj lahko sklicuje v odgovor na trditev tožeče stranke.

- 49 Komisija glede razlogov za zavrnitev nasprotnega dokaza navaja, da njena obveznost obrazložitve ne vključuje obveznosti proučitve vseh dejanskih in pravnih okoliščin, navedenih v upravnem postopku. Zatrjuje, da ne bi mogel noben od elementov, ki jih je tožeča stranka navedla v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, dokazati samostojnosti družbe Ausimont.
- 50 Komisija trdi, da je pravno zadostno obrazložila svojo odločbo, zlasti pa, da je zadostno pojasnila razloge za zavrnitev trditve tožeče stranke. Posebej naj bi v točkah od 419 do 421 obrazložitve izpodbijane odločbe odgovorila na trditve tožeče stranke, da je bila družba Ausimont samostojna, pri čemer je v zvezi s tem poudarila obstoj nasprotnih indicev, in sicer sestanek 16. marca 1994 in funkcijo predsednika upravnega odbora družbe Ausimont v upravnem odboru družbe Montecatini.
- 51 Elementi, ki jih je predložila tožeča stranka, naj vsekakor ne bi zadostovali. To, da dejavnost hčerinske družbe ni glavna dejavnost skupine, naj ne bi bil upošteven indic. Angažiranost tožeče stranke za sanacijo skupine naj bi logično povzročil njeno vpletenost pri najpomembnejših strateških odločitvah, prav zato, da bi se preprečile morebitne škodljive posledice teh odločitev za sanacijo skupine. To, da matična družba ni neposredno ali posredno skrbela za dejavnosti rednega poslovanja hčerinske družbe, naj ne bi dokazovalo samostojnosti te družbe. Za ugotovitev odločilnega vpliva naj bi zadostovalo, da matična družba pretehta pri bistvenih strateških odločitvah hčerinske družbe.
- 52 Nadzora nad družbo, ki ga je opisala tožeča stranka, prek treh odborov, ki so se vsako četrletje sestali z vodstvi hčerinskih družb, ni mogoče enačiti z dejavnostjo upravljanja delnic izključno finančnega holdinga. Poleg tega naj bi bila tožeča stranka v skladu z izjavo predsednika upravnega odbora družbe Ausimont obveščena o „načrtih in proračunu skupine Ausimont“, o „splošnih ciljih“ in o „splošnih načelih na področju kadrovske zadeve“ in naj bi poskrbela za „kritje finančnih potreb“ družbe Ausimont za izvedbo njenih najpomembnejših strateških projektov.

- 53 To, da je imel upravni odbor družbe Ausimont na podlagi statuta družbe široko polje proste presoje glede poslovnih dejavnosti, naj ne bi bil dokaz o samostojnosti te družbe, zlasti ne, kar zadeva temeljne strateške odločitve. Tožeča stranka naj bi namreč posredovala pri strateških odločitvah v zvezi s projektoma družbe Ausimont za novo tovarno v Bitterfeldu in *joint-venture* v Združenih državah Amerike.
- 54 Zatrjevani neobstoj indicjev o vmešavanju v zapisnikih sej upravnih odborov tožeče stranke in družbe Ausimont – ki sicer niso bili predloženi – naj ne bi zadostoval, saj izvajanje takega vpliva ni nujno razvidno iz teh zapisnikov.
- 55 Zato po mnenju Komisije tudi ob predpostavki, da je izpodbijana odločba neobrazložena glede zavrnitve trditev tožeče stranke iz njenega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, je ne bi bilo smiselno razglasiti za nično, saj bi bila posledica te razglasitve ničnosti nujno sprejetje nove odločbe z enako vsebino (sodba Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2006 v združenih zadevah FNCBV in drugi proti Komisiji, T-217/03 in T-245/03, ZOdl., str. II-4987, točka 363).

Presoja Splošnega sodišča

- 56 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva s členom 253 ES, prilagojena vrsti zadevnega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt sprejela, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče izvaja nadzor. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevni dejanskih in pravnih okoliščin, ker je treba vprašanje, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES, presojati ne samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na

kontekst in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej sodbo Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63 in navedena sodna praksa).

- 57 Komisija ni dolžna zavzeti stališča do vseh trditev, ki so jih pred njo navajale zadevne osebe, temveč zadošča, da navede dejstva in pravne ugotovitve, ki so bistvenega pomena za odločbo. Zlasti ni dolžna zavzeti stališča do elementov, ki so očitno neumestni, brez pomena ali nedvomno postranski (sodba Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v zadevi Corsica Ferries France proti Komisiji, T-349/03, ZOdl., str. II-2197, točka 64; glej tudi zgoraj v točki 56 navedeno sodbo Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 64).
- 58 Kadar se, kot v obravnavanem primeru, odločba o uporabi člena 81 ES nanaša na več naslovnikov in načenja problem odgovornosti za kršitev, mora biti glede vsakega naslovnika dovolj obrazložena, zlasti glede naslovnikov, ki morajo v skladu s to odločbo odgovarjati za to kršitev. Tako je treba v odločbi glede matične družbe, ki se šteje za odgovorno za kršitev hčerinske družbe, podrobno pojasniti razloge, ki utemeljujejo odgovornost te družbe za kršitev (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, T-327/94, Recueil, str. II-1373, točke od 78 do 80).
- 59 Iz točk od 416 do 423 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da pripisovanje odgovornosti za kršitev tožeči stranki temelji na ugotovitvi, da je tožeča stranka dejansko odločilno vplivala na družbo Ausimont, ki je posledica domneve, povezane z njenim popolnim nadzorom nad to hčerinsko družbo prek vmesne družbe, torej domneve, ki je po mnenju Komisije tožeča stranka ni ovrgla.

- 60 Tožeča stranka zatrjuje, da Komisija v izpodbijani odločbi ni zadostno obrazložila ugotovitve o njeni odgovornosti, zlasti ker ni pojasnila razlogov za zavrnitev dokazov, predloženih za ovrženje domneve.
- 61 Opozoriti je treba, da je iz spisa razvidno, da je tožeča stranka v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah navedla posebno argumentacijo, da bi dokazala samostojnost družbe Ausimont.
- 62 Najprej je zatrjevala, da je imela v času kršitve vlogo neoperativnega holdinga izredno raznolike skupine, pri čemer je poudarila, da je začela svojo dejavnost proizvajalca in dobavitelja električne energije ponovno opravljati šele leta 2002. V zvezi s tem je predložila povzetek obračunov DDV (davek na dodano vrednost) za svoje dejavnosti in za dejavnosti družbe Montecatini, prek katere je nadzorovala družbo Ausimont med celotnim trajanjem kršitve.
- 63 Navedla je, da v dejavnost holdinga ni spadalo sodelovanje pri upravljanju hčerinskih družb, saj je bil nadzor nad njimi omejen na preverjanje finančnih rezultatov z notranjimi in zunanjimi revizijami. V zvezi s tem se je oprla na dokumente iz obdobja kršitve o organizaciji notranje revizije, ki jih je sestavila njena uprava.
- 64 Nato se je sklicevala na posebne okoliščine finančne krize v skupini, pri čemer je navedla, da je bilo leta 1993 zamenjano celotno vodstvo skupine in da je novo vodstvo sprejelo načrt opuščanja nestrategskih dejavnosti skupine za leta od 1993 do 2001 za zmanjšanje finančnega neravnotežja in preprečitev stečaja. Navedla je, da je bilo s tem načrtom predvideno popolnoma samostojno upravljanje družb skupine, zlasti družbe Ausimont, saj je ta delovala na področju, ki se ni štelo za bistveno in se je opuščalo.

- 65 Tožeča stranka je v utemeljitev teh trditev predložila podatke o delovanju svoje skupine, ki je nastala leta 1995 iz 932 družb, dejavnih v različnih gospodarskih sektorjih, in ki je bila deležna pomembne reorganizacije, končane leta 2002, katere cilj je bil osredotočenje na dejavnosti energetskega sektorja.
- 66 Poleg tega je predložila nekaj dokazov, in sicer dopis enega od njenih vodstvenih delavcev tretjim osebam iz leta 1995, v katerem ta zlasti navaja, da „je [bila] že uveljavljena politika, da se operativno upravljanje zaupa družbam [skupine]“, izjavo nekdanjega predsednika upravnega odbora družbe Ausimont, ki priča o neodvisnosti te družbe na področju poslovne politike, kopijo statuta družbe Ausimont, v skladu s katerim ima njegov upravni odbor „najširša pooblastila za redno in izredno upravljanje družbe“ in „možnost izvrševanja vseh dejanj, ki so po njegovem mnenju potrebna za doseg ciljev družbe“, ter zapisnik seje upravnega odbora družbe Ausimont z dne 27. maja 1996, na kateri je upravni odbor predsedniku dodelil „neomejena pooblastila in pravico do rednega in izrednega upravljanja družbe“.
- 67 Tožeča stranka je navedla tudi, da je družba Ausimont imela na voljo vso potrebno strukturo in službe za samostojno upravljanje, da zapisniki sej upravnega odbora tožeče stranke ne vsebujejo nobenega indica o razpravah v zvezi s poslovno politiko hčerinskih družb in da zapisniki sej upravnega odbora družbe Ausimont ne vsebujejo nobene navedbe o morebitnih navodilih, ki bi jih ta prejela v zvezi s poslovno politiko, pri čemer je navedla, da lahko vse te dokumente predloži na zahtevo Komisije.
- 68 Nazadnje se tožeča stranka sklicuje na izjave družbe Solvay Solexis, povzete v njenem odgovoru na zahtevo Komisije za posredovanje podatkov, ki je sestavni del upravnega spisa, iz katerih je razvidno, da je imel upravni odbor družbe Ausimont v času kršitve široko polje proste presoje glede poslovnih dejavnosti.

- 69 Komisija je v točki 417 obrazložitve izpodbijane odločbe prikazala argumentacijo tožeče stranke.
- 70 Dalje je v točki 419 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da elementi, predstavljeni v točkah 420 in 421 obrazložitve izpodbijane odločbe, nasprotujejo „trditvi [tožeče stranke] glede samostojnosti [njene hčerinske družbe]“. Nazadnje je v točki 422 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da „drugi elementi“, ki jih je predložila tožeča stranka, ne zadostujejo za ovrženje zadevne domneve.
- 71 Poudariti je treba, da se v tem razlogovanju ne obravnava argumentacija tožeče stranke, temveč se samo sklicuje na dodatne indice, navedene v točkah 420 in 421 obrazložitve izpodbijane odločbe. Zato v zgoraj navedeni obrazložitvi izpodbijane odločbe niso navedeni razlogi, zaradi katerih je Komisija štela, da elementi, ki jih je predložila tožeča stranka, ne zadostujejo za ovrženje zadevne domneve.
- 72 Poleg tega je treba ugotoviti, da čeprav Komisiji ni treba zavzeti stališča do vseh elementov, ki jih navede zadevna oseba, zlasti če so ti očitno neumestni, brez pomena ali nedvomno postranski (glej zgoraj točko 57), v obravnavani zadevi v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, ni mogoče šteti, da so elementi, ki jih je predložila tožeča stranka, brez pomena za presojo samostojnosti družbe Ausimont.
- 73 Opozoriti je namreč treba, da se tožeča stranka ni samo sklicevala na to, da je holding, ki s hčerinsko družbo upravlja kot s preprosto finančno naložbo prek vmesne holdinške družbe, temveč je navedla tudi vrsto posebnih okoliščin, značilnih za povezave med zadevnimi družbami v času zadevne kršitve.

- 74 Poleg tega je podrobno navedla, da je novo vodstvo holdinga, ki je prišlo na čelo skupine po finančni krizi leta 1993, sprejelo reorganizacijske ukrepe, med katerimi je bila tudi odločitev o tem, da se družbam skupine omogoči, da ravnajo samostojno, ob upoštevanju, prvič, ciljev holdinga zaradi krize in drugič, velike raznolikosti dejavnosti znotraj skupine.
- 75 Sicer pa elementi, ki jih je predložila tožeča stranka, niso bili omejeni le na navedbe, temveč so vsebovali podrobne podatke o delovanju holdinga, ki so jih spremljale izjave vodstvenih delavcev zadevnih družb, korespondenca s tretjimi osebami in nekaj notranjih dokumentov zadevnih družb iz obdobja kršitve.
- 76 Komisija bi v teh okoliščinah morala zavzeti stališče do nasprotne argumentacije tožeče stranke, po proučitvi, ali je tožeča stranka dokazala – glede na vse upoštevne elemente v zvezi z gospodarskimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami med zadevnima družbama – da je njena hčerinska družba na trgu ravnala samostojno.
- 77 Dolžnost Komisije, da v zvezi s tem obrazloži svojo odločbo, jasno izhaja iz izpodbojnosti zadevne domneve, za ovrženje katere mora tožeča stranka predložiti dokaz, ki se nanaša na vse gospodarske, organizacijske in pravne povezave med njo, vmesno družbo in hčerinsko družbo.
- 78 Poleg tega zadevne pomanjkljivosti obrazložitve ni mogoče odpraviti s sklicevanjem na indice, navedene v točkah 420 in 421 obrazložitve izpodbijane odločbe.

- 79 Na eni strani je treba glede pogojev sodelovanja zastopnikov tožeče stranke na sestanku 16. marca 1994, kjer se je zlasti razpravljalo o nadaljevanju naložbenega projekta družbe Ausimont in o morebitnem prenosu njenih dejavnosti (točka 420 obrazložitve izpodbijane odločbe), opozoriti, da ni mogoče izključiti možnosti, da je poseganje matične družbe v strateške odločitve hčerinske družbe znak izvajanja odločilnega vpliva.
- 80 Vendar Komisija ob sklicevanju na zadevni sestanek kot na dokaz o izvajanju odločilnega vpliva na družbo Ausimont ni zavzela stališča glede nasprotnih dokazov, ki jih je tožeča stranka predložila 13. aprila 2006 v odgovoru na zahtevo za posredovanje podatkov z dne 4. aprila 2006, to je manj kot mesec dni pred sprejetjem izpodbijane odločbe.
- 81 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je tožeča stranka v navedenem odgovoru – ob sklicevanju na zaznamek družbe Degussa z navedenega sestanka, na izjavo enega od svojih nekdanjih vodstvenih delavcev in na izjavo nekdanjega predsednika upravnega odbora družbe Ausimont – zlasti navedla, da so njene odgovorne osebe, ki so se udeležile sestanka, tedaj šele nastopile funkcijo po hudem finančnem neravnotežju, da so ta sestanek štele za vljudnosten in da pri razpravi niso mogle sodelovati dejansko vedoč, za kaj gre. Trdila je, da je bila družba v času dejanskega stanja pod „prisilno“ upravo bank upnic, ki so postale njene glavne delničarke in so morale dati soglasje za vsako naložbo nad določenim pragom, kar je vsekakor upravičevalo navzočnost vodstva holdinga pri razpravah o zadevnem naložbenem projektu in še toliko bolj pri razpravah o morebitnem prenosu dejavnosti družbe Ausimont. Nazadnje, opozorila je, da je zadevni sestanek potekal več kot eno leto pred začetkom kršitve in torej ni mogel biti neposredni indic o izvajanju vpliva med obdobjem kršitve.

- 82 Komisija pa na te trditve ni odgovorila, saj je samo ugotovila, da je tožeča stranka res „potrdila, da je imela v družbi Ausimont samo finančni interes, vendar je predložila samo izjavo [nekdanjega predsednika uprave družbe Ausimont], ki ne vsebuje novih elementov, ki bi spremenili [njeno] prepričanje“ (točka 420 obrazložitve in opomba 391 izpodbijane odločbe).
- 83 Na drugi strani je treba v zvezi z elementom, navedenim v točki 421 obrazložitve izpodbijane odločbe, in sicer identičnostjo člana upravnih odborov družb Ausimont in Montecatini, poudariti, da ker gre – kot je Komisija priznala v odgovoru na tožbo – za element, ki ni bil navajan v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in o katerem tožeča stranka ni mogla podati stališča v upravnem postopku, ga zoper tožečo stranko ni mogoče uveljavljati (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v združenih zadevah Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, T-191/98, od T-212/98 do T-214/98, Recueil, str. II-3275, točka 162 in navedena sodna praksa). Komisija se torej ne more sklicevati nanj pri obrazložitvi izpodbijane odločbe.
- 84 Poleg tega, čeprav se Komisija v točki 421 obrazložitve izpodbijane odločbe sklicuje tudi na nekatere okoliščine restrukturiranja skupine decembra 2000, je treba opozoriti, da se ta dejstva nanašajo predvsem na prenos družbe Ausimont na skupino Solvay, do katerega je prišlo ob koncu kršitve. Komisija pa ne pojasni, zakaj bi okoliščine tega prenosa pomenile indic o vplivu tožeče stranke na ravnanje družbe Ausimont med kršitvijo.
- 85 V teh okoliščinah sklicevanje Komisije na elemente, navedene v točkah 420 in 421 obrazložitve izpodbijane odločbe, ne more omajati upoštevnosti argumentacije tožeče stranke glede samostojnosti družbe Ausimont in zato ne more biti zadosten razlog za zavrnitev te argumentacije.

- 86 Kar zadeva trditev Komisije o obstoju drugih indicev za vpliv tožeče stranke na družbo Ausimont – in sicer dejstvo, da sta bila predsednik in eden od članov upravnega odbora tožeče stranke del obdobja kršitve hkrati člana upravnega odbora družbe Ausimont, ter vpletenost tožeče stranke v projekt družbe Ausimont v zvezi z *joint-venture* v Združenih državah Amerike – je treba ugotoviti, da ti elementi v izpodbijani odločbi niso bili predstavljeni in da torej ne morejo odpraviti pomanjkljivosti njene obrazložitve.
- 87 Glede na zgornje navedbe je treba ugotoviti, da Komisija ni zavzela jasnega stališča o dokazih – ki jih je predložila tožeča stranka, da bi ovrgla domnevo, ki izhaja iz njene udeležbe v kapitalu družbe Ausimont – in da torej ni pravno zadostno utemeljila svoje ugotovitve o odgovornosti tožeče stranke za zadevno kršitev.
- 88 Ker Komisija v odgovoru na tožbo trdi, da nasprotni dokazi, ki jih je predložila tožeča stranka, nikakor ne zadoščajo, da bi se dokazala samostojnost družbe Ausimont, je treba navesti, da iz obrazložitve izpodbijane odločbe ni razviden noben element presoje zadevnih dokazov s strani Komisije, kar onemogoča nadzor nad utemeljenostjo izpodbijane odločbe v zvezi s tem.
- 89 Poleg tega je treba opozoriti, da mora biti obrazložitev načeloma sporočena zadevni osebi istočasno kot odločba, ki posega v njen položaj. Neobstoja obrazložitve torej ni mogoče odpraviti tako, da se zadevna oseba seznaní z obrazložitvijo odločbe v postopku pred sodiščem (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 463, in sodba Splošnega sodišča z dne 12. septembra 2007 v zadevi González y Díez proti Komisiji, T-25/04, ZOdl., str. II-3121, točka 220).
- 90 Torej neobstoja zadevne obrazložitve ni mogoče odpraviti v postopku pred tem sodiščem.

- 91 Komisija se v zvezi s tem ne more veljavno sklicevati na zgoraj v točki 55 navedeno sodbo FNCBV proti Komisiji (točki 362 in 363), v kateri je Splošno sodišče ugotovilo, da je kršila obveznost obrazložitve pri določitvi glob, naloženih zaradi kršitev člena 81(1) ES, pri čemer je navedlo, da glede na to, da je treba odločbo te institucije potrditi, kar zadeva vsebino, ta kršitev ne povzroči ne razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe ne spremembe zneskov glob.
- 92 Opozoriti je treba, da te presoje, ki je bila opravljena v zvezi z neomejeno pristojnostjo Splošnega sodišča glede denarnih sankcij, ni mogoče prenesti na obravnavano zadevo, v kateri gre za presojo zakonitosti izpodbijane odločbe v delu, v katerem je Komisija ugotovila odgovornost tožeče stranke za zadevno kršitev.
- 93 Medtem ko namreč lahko presoja ustreznosti zneskov glob, ki jo Splošno sodišče opravi v okviru neomejene pristojnosti, v nekaterih okoliščinah upravičuje upoštevanje dodatnih podatkov, to ne velja pri nadzoru spoštovanja obveznosti obrazložitve odločbe o ugotovitvi kršitve, ko se opravlja nadzor njene zakonitosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točki 54 in 55).
- 94 Glede na zgornje navedbe je treba sprejeti tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, in ugoditi predlogu za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe v delu, ki se nanaša na tožečo stranko.
- 95 Zato ni treba odločati o prvem in tretjem tožbenem razlogu.

Stroški

- ⁹⁶ V skladu s členom 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker Komisija ni uspela, se ji v skladu s predlogi tožeče stranke naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Odločba Komisije C(2006) 1766 konč. z dne 3. maja 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/E/38.620 – Vodikov peroksid in perborat) se v delu, ki se nanaša na družbo Edison SpA, razglasi za nično.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Vadapalas

Prek

Dittrich

Truchot

O'Higgins

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 16. junija 2011.

Podpisi